

АНОТАЦІЯ

За допомогою молекулярно-генетичних та статистичних методів аналізу досліджено асоціацію поліморфних варіантів генів *IL6*, *IL8* та *IL10*, які впливають на експресію зазначених генів, з ризиком розвитку раку грудної залози, яєчників та нирковоклітинної карциноми, а також з особливостями перебігу даних онкологічних захворювань.

Показано, що носійство мутантного алеля -781 T гена *IL8* може бути потенційним фактором генетичної схильності до раку грудної залози та яєчників. Встановлено, що мутантний алель -781 T, який асоційований з підвищенням експресії гена *IL8*, збільшує ризик раннього початку раку грудної залози та яєчників. Крім того, комбіновані генотипи, у склад яких входять гомозиготи за мутантними алелями генів *IL8* та *IL10*, асоційовані з вищим ризиком розвитку раку грудної залози у молодшому віці. Встановлено, що носійство мутантного гомозиготного генотипу за поліморфізмом гена -174 G/C *IL6* збільшує ризик розвитку пухлин яєчників з вищим ступенем злоякісності, а комбінація таких генотипів з гомо- або гетерозиготними генотипами за мутантним алелем -1082A гена *IL10* значно підвищує ризик більш злоякісного перебігу цього типу раку. На відміну від раку грудної залози та яєчників показано, що досліджувані поліморфні варіанти генів інтерлейкінів менше впливають на розвиток та перебіг нирковоклітинної карциноми. Отримані результати свідчать на користь протекторної ролі нормальної експресії досліджуваних генів інтерлейкінів у розвитку та прогресуванні гормонозалежних видів раку.

Кваліфікаційна робота викладена на 64 сторінках, ілюстрована 2 таблицями та 18 рисунками, містить 6 додатків. Список використаних джерел складається зі 121 роботи.

Ключові слова: *IL6*, *IL8*, *IL10*, алельний поліморфізм, фенотип, рак грудної залози, рак яєчників, нирковоклітинна карцинома.